

סימן מ

באיסור כניסה לבית ע"ז
ובדין הישמעאלים

ב"ה, קרית צאנו, יום ה' כ"ו תמוז תשכ"ז

אחדושרת"ה צמה שעורר כת"ה אס מותר להכנס לבית
הטיפלה של הישמעאלים.

(א) הנה צע"ז יש צ' ענינים, העבודה לחללים, והכפירה
בחלקי אמת כפי המסור למשה רבנו צתוה"ק,
שזה ע"ס איסור ע"ז. וענין ההתרחקות מע"ז מסונפת לע"ס
הכפירה, ולא לאיסור עבודה לחללים.

וידוע מ"ש הרמב"ם צפי"א ממאכלות אסורות ה"ז, וכן
כל גוי שאינו עובד ע"ז כגון אלו הישמעאלים י"ן
אסור בשתייה ומותר בהנאה עי"ש וצ"מ, וצתשובות הרמב"ם
[סי' רכ"ג ונדפס גם בהוספות ליד החזקה לרמב"ם לספר
קדושה והפלאה דף י' ע"ב] דמ"מ אינם רחוקים מע"ז
יותר מקטן בן יומו דאמר רב שהוא מנסך והלכה כמותו,
ולא הקלו כל הגאונים צינם של אלו יותר משיהיה מותר
בהנאה וכו', כשנודמן שנגע ישמעאלי ציין שלנו נגיעה המציאה
לידי ניסוך שאוסרים לשחות ומחירים למוכרו כדין י"ן
הישמעאלים ע"מ עי"ש, וצטו"ז יור"ד סי' קכ"ד סק"ד,
וע"ע צסי' קכ"ח ס"א וצ"ך שס, וצסי' קכ"ט סעיף י"א.

ובברכי יוסף סימן קכ"ג צטו"ז אוח א', מגע ישמעאל
ציין שלנו אינו אוסר בהנאה כ"כ הרב מהריק"ש
בהגהותיו, וכן מוכח מדברי הרדב"ז החדשות וכו' סי' תנ"ג
[ולפינו ח"ג סי' תתל"ד], וכתב שס הרדב"ז דכותו של
ישמעאל אוסר הי"ן בשתייה וכו', אמנם צעיר עוז לנו ציין
קרית מועדנו וכולא ארעא דישראל המנהג לאסור איסר מגע
ישמעאל ציין שלנו אפי' בהנאה עי"ש מה שהאריך צה.
ושם צאות ה' מהרדב"ז דצמ"ר שס הישמעאלים והפסד
מרוצה יש להקל דאתריה דהרמב"ם הוא והוא מגע ישמעאל
והפסד מרוצה עי"ש.

ועב"פ הרי הן כשאר עכו"ס צומה"ז וכמ"ש הש"ך שס
צסי' קכ"ט ס"ק כ"ה עי"ש, ולא עדיפי משאר
עכו"ס שצתו"ל ללאו עובדי כוכבים ומזלות נינהו כמ"ש
צחולין י"ג ע"ב. ועיין צצרכ"י הנ"ל אוח צ', ממ"ש גורי
האר"י ז"ל משס הרב מהר"ח ז"ל, פ"א שתייתי עם מומר
אחד ישמעאל שעה חשונה ועדיין לא השלים תשובתו, והראו
צמנחי שתייתי י"ג, ואמר לי מורי ז"ל שצריך לעשות תיקון
שוחה י"ג שס ע"ג תעניות עכ"ל.

ולעצין להשכיר צמים, עיין צצפתור ופרח פ"י צד"ה
ומסתברא [דף כ"ח ע"א], ששוכר אפי' מקום

שהוא ראוי לדירה לישמעאל שהרי אינו עובד ע"ז שיכניסה
שס עי"ש. ומ"מ צו"ד סימן ד' ס"ז לענין לשחוט למזרח
כמנהג חוקותיהם של הישמעאלים, דראוי לצטל המנהג ההוא
ולגער צמי שעושה בן הו"ל ומקפידים על כך, והמקור
שס מתשובות הרשב"א ח"א סימן שמ"ה, ועיין רדב"ז ח"א
סימן קס"ב שרק מפני שמוהירין צשעת מעשה עי"ש, וגם
הפרי ח"א שס צסימן ד' ס"ק י"א כתב דמ"מ חוקות הגוי
איכא עי"ש.

(ב) וכל זה צנוגע להעבודה והפולחן לכוכבים ומזלות, אבל
לע"ס איסור ע"ז הנ"ל ודאי דשייך גם צת
ישמעאלים, וחייב למסור נפשו כשכופין אותו להחליף דתו
לדת ישמעאלי, וכמה וכמה אלפים ורצות מישראל מסרו
נפשם על קדושת השס עבד זה.

ולדודיא מצואר בן צטו"ת הרדב"ז ח"ד אלף קס"ג
(נ"ב), ששאל השואל אס חייב למסור נפשו
עליה, או דלמא לא כיון שהישמעאלים אינם עובדים ע"ז
אדרכא מיוחדים את ה' יחוד שאין צו דופי כמ"ש הרמב"ם
צתשובה וכו' צצצור וכו', וכתב הרדב"ז צחוק דצרו, מי
שאנסוהו לעזוב כל הדת כולה ולהיות כאחד מעמי הארץ
ולכפור בכל תורת משה עאכו"כ שיהרג ואל יעבור, זאת
ועוד אחרת שצריך להודות שהיה שס אללס אדם שמעלתו
היא למעלה ממעלת מרע"ה וזו הריסה בכל הדת וכו',
ויגעתי ומנחתי שכתב הריטב"א ז"ל כדצרי וז"ל והי יודע
שאמונת הישמעאלים אע"פ שהס מיוחדים את השס ע"ז
גמורה חשיבא ליהרג ואל ימיר, שהרי המודה צאמונתם כופר
צתורת משה שאינה אמת כמות שהיא צדינו, וכל כיוצא צה
ע"ז גמורה היא, ולא אמרו צשאר מצות יעבור ואל יהרג
צמתכוין להעביר אלא כשאומרים לו חלל שבת כדי לעבור על
דתך לא שיאמרו לו חלל שבת שתייה כמודה שאין תורתך
אמת ולא צוה הקב"ה לשמור את השבת כך שמעתי עכ"ל
ז"ל, והרי זה ממש שאלתך ומינה לא תזוע עכ"ל הרדב"ז.
והציאו גם צשיירי כנה"ג יור"ד סי' קנ"ז בהגהות הטור
אוח י"ז. וכן הגריעב"ך צספרו מגדל עוז צאו"ר הטוב פנה
א' אבן צותן אוח ל"ה, ושס כתב עוד דה"ה נמי למי שאונסין
אותו להכחיש דצרי תז"ל ולעשות תורה צצצ"פ פלסתר ח"ו,
דצד אחד הוא עם הכחשת תורה שצכתב כי היא ופירושה
אחת היא עי"ש, [וע"ע לעיל חאו"ח סי' ז' אוח א'].

ולעצ"ד צהצצד דצריהם הקדושים, שע"ס אמונת הצורא
עולם ית"ש נעלם מכל שכל אנוש להשיגו, רק
האמונה כפי מה שנצטונו צתוה"ק שאמר לנו הצורא עולם
ית"ש אנכי ה' אלקיך, וצאלקי עולם אלקי התורה שנתנה
לנו מסיני שהוא האחד היחיד ומיוחד, צו אנו מאמינים
צאמונה שלמה, אבל צלא האמונה צתורת משה אמונתו אמונה
טפלה, שהצית"ש הוא צלתי מושג ומוגדר, וכל מה שיאמין

צלי האמונה צחורת משה הוא רק מה שמשער צנפשו המגושמה, וזה עבודה זרה, וז"צ כשמש.

ובפרט למ"ש ספרי תלמידי הצעש"ט זי"ע ועכ"ל, וצנועס אלימלך פרשת יתרו [צד"ה ח"י וידבר] להנה ע"י התורה אדם צא לידי דציקות וזה את כל הדברים לאמר אנכי ה' הוא הדציקות ואמונה עיי"ש, [וע"ע שם צליקוטי שושנה דף ק"ה ע"א צד"ה וזהו יש נוחלין, וצמאור ושמש פרשת תצא צפסוק את ה' האמרת]. וצפרי ח"י צעל הצני יששכר ודברי חיים שהחומר הגס מעכצ השכל מלהשיג שום דבר של צורה ונפש המשכלת, ולזה נשתצשו כל החוקרים הפילוסופים, שהחומר הגשמי והחאוני גרס להם לנטות מדריך האמת, ורק צקיום מצוות התוה"ק אפשר לצוא להשגת יחוד האמיתי צאמונתו ית"ש, כידוע מצפריס הקדושים. ולזה כל אמונתם המגושמת של העכו"ס צכלל ע"ז גמורה רח"ל. *

ואפ"י לדעת צעלי החקירה, יכול להיות צצומנס חולי נמצא חיזה ישמעאלים משכילים וחוקרים וכדו' אשר עליהם כיוונו דצריהם, וראה צלשון הפרי חאר סי' קי"צ סק"ג הישמעאלים דכופרים צע"ז ושונאים לעובדיה, וצסי' ד' ס"ק י"א ומחייבים מיתה לכל משתף ש"ש ודבר חאר עיי"ש, אצל צדורנו אלה שאנו רואים רוע תכונתם ורשעתם והאיך שהם מתחנפים ומתחצרים לכל העובדי אלילים צכל הארצות, איך ספק צצעולס שאין להם שום אמונת אמת וניצוץ של יחוד שמו ית' אפי' לא משפה ולחוף, ועל רשעים אלו ודאי לא נאמר כמו שאמרו צסנהדרין מ"ד ע"א ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא, וידועים דברי הרמב"ם צפ"צ מגירושין ה"כ, וצומה"ז כולם כופרים ועע"ז גמורים הם והחיוצ להתרחק מהם ומהמונס.

ועיינן רמב"ם פ"ח ממלכים הי"א, והוא שיקבל אומן ויעשה אומן מפני שצוה צהן הקצ"ה צחורה והודיענו ע"י משה רבינו שצני נח מקודס נצטוו צהן, אצל חס עשאן מפני הכרע הדעת אין זה גר חושצ וכו' עיי"ש, וא"כ אמונתם אינה צגדר אמונה כלל והוי ע"ז וכנ"ל, [וע"ע לעיל חלק חו"ח סי' ק"ט אות ו'].

ג) ועיינן צדרכ"ת סימן ק"ג סק"צ מ"ש משו"ת חיים ציד יור"ד סימן כ"ו, שהוכיח דכ"ש הוא שאסור

ליכנס לצית שיש שס ע"ז שזה צודאי חסור, ואע"ג צצומה"ז ליכא עובדי ע"ז כמ"ש הפוסקים לענין כמה דצרים שאין להם דין עובדי ע"ז כי רק מעשה אצותיהם צידיהם, אצל צית טפיל"תם מקום שמקטרין ועושין עבודתם זכר לע"ז של הקדמונים צודאי דין צית ע"ז יש לו, וגס לו יהיה שאינו צית ע"ז ממש מ"מ עכ"פ סרך עומאה מסט"א הוא עיי"ש, ולא עדיפי מזה צחי חיפלה של הישמעאלים. וגס אצל הנוצרים יש כיתות שונות שאומרים שמאמינים צהשי"ת ואותו האיש ימ"ש מחשבים רק לנציה, ומ"מ יש להם דין ע"ז, דהכפירה צחורת משה והאמונה לפי דעתם המזוהמה זהו צעלס ע"ז וכנ"ל.

ועיינן שו"ת שאל ומשיצ מהדורא ח' ח"ג סימן ע"צ וע"ג, צענין לאטרנישא קירכא שמרקדים שס ואיש אחד עומד ודורש להם נשצבות וכו' והעובדים המה פרעטיסטאנטען צלי צלס ודמות, לענין להתפלל צחוכו לפי המג"א סי' קנ"ד ס"ק י"ז, ומציא שס מהחוס' צמגילה דף ו' ע"א ד"ה טראטריות עיי"ש. אך כ"ז כיון שעצובו וה"ל כצטול כאשר הוסקף שס צצבריו צסימן ע"ג, וע"ע צחי חת"ס [לונדון חשט"ו] על הל' ע"ז סי' קל"ט סעיף י"ג עיי"ש, אצל להיכנס לצית חיפלחם לא.

ד) וצדעתי אדרצא כיון שיש להם שפת חלקות וצלצ ולצ דצרו, איכא חששא יותר שיגררו אחריהם, ומה מאד כאצ צצי צראותי שכמה מהחרדים כותבים עליהם שמתפללים וכדו' מלשונות אלו, וקורין למסגדיהם צחי תפלה וקדושה רח"ל, וזה יכול להציא לידי שמד וטמיעה רח"ל, וצריכין להחצצר ציתר שאת ועוו ולגדור גדר שלא ליתן מקום לחלק צין ישמעאלים לשאר עוע"ז, ואדרצא המה חמירי טובא כי היכי דלא לגררי אצחריהו, וצודאי לא עדיפי מצו אצידן עיין שצת דף קט"ז ע"א, וצע"ז דף י"ז ע"א הרחק מעליך דרך זה מינות עיי"ש צחוס' ד"ה הרחק.

ואדרבא לפי הסוצרים שהמה יודעים מאמונת היחוד, ח"כ עכשו המה צגדר הנאמר שמה צשצת הללו מכירים וכופרים עיי"ש וצרש"י. ועיין צרמב"ם פ"ו מיסוה"ת ה"ת, וש"ע יור"ד סימן רפ"א ס"א, גצי ס"ת שצצבו אפיקורס עיי"ש, וצצרכ"י שמה אות צ' ממחר"א

להם להאמין כמה שאין בכוחם להבין בשכל הטבעי, ובאים לידי דמיונות כוזבות בהגשמה רח"ל, וזה גופא הוי ע"ז, שרק אמונה פשוטה אני מאמין באלקי אברהם יצחק ויעקב הבלתי מושג בשום פנים ואופן אפי' למלאכים ושרפים, ולמשה רבינו מקור הנבואה רק אחורי יראו ופני לא יראו. ואפי' להשיג ענין זה השגה האמתית בלי שום נטיה כל שהוא צריך לקיים כל התורה כולה ולהתפשטות החומר הגס ולהדבק בשכל העליון, כמבואר בספה"ק עה"פ וידבר אלקים את כל הדברים האלה, שרק מזה יוכל לבוא להשגת אנכי ולא יהיה לך שנאמר אח"כ ודו"ק.

* מהראוי להעתיק כאן ממ"ש כ"ק מרן המחבר זי"ע בשפע חיים לימה"נ ח"א [עמ' נד-נה]: וזה כוונת אומרינו אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם יצחק ויעקב, שמהם קיבלנו כי יש א' בשמים, ולא ביגיעת שכלינו הגענו לידי הכרה זו כי הוא בלתי מושג כלל. וכבר הארכתי בתשובה בענין איסור הכניסה כהיום למערת המכפלה בגלל בית תיפלתם שבנו עליה, והארכתי מדברי הפוסקים ברדב"ז מהריטב"א ועוד, שהערביים דינס כעובדי עבודה זרה גמורים, אף שאומרים שמאמינים בהשם ואחדותו שקר בפיהם ושוא ותפל בלבם, כי בגופותיהם המזוהמים ובשכלם הגס אי אפשר

הלוי צשו"ת זקן אהרן סי' קע"א, וע"ע צשו"ת שנות יעקב ח"א סימן ט"ו משלטי הגזורים ריש פרק כל כתבי עיי"ש, ושייך על זה שלא להניח להם שם ושארית דלא למשכי אצתרייהו ח"ו, וידעו כל בית ישראל כי השם צחר צנו מכל העמים ונתן לנו תורת אמת.

וְלִפְי מ"ש לעיל שלענין התרחקות צודאי שיש להם דין עוע"ז, א"ש מאד מ"ש לעיל מהצרכי צשם הרח"ו, שדוקא לפי ששמה ציחד עמו, שלענין זה לכו"ע דינס כדין עוע"ז ודו"ק.

הוספה להג"ל:

ה) במוה שהזכרתי צפנים מהפרי תאר ציור"ד סי' ד' ס"ק י"א שהוא לא ס"ל שהוא משום לתא דע"ז. האמת שצפרי חדש שם ס"ק י"ד משום דזה מחשב וזה עובד לא אמרינן עיי"ש, וכ"ה צטו"ז שם סק"ח ובש"ך ס"ק י"א, וכ"ה צרש"א שממנו מקור הדין, והוא צתשובותיו ח"א סי' שמ"ה, ושם בלשון השואל להדיא דהוה ע"ז, והרש"א השיבו דמ"מ זה מחשב וזה עובד לא אמרינן עיי"ש, וחזינן להדיא מכל הני פוסקים דישמעאלים עוע"ז נינהו.

וְעֵינָן צצרכי שם אות ג', שראה צתשובת הרמב"ם כת"י להיפך מממה שצביאים ממנו עיי"ש. ועיין צפרמ"ג צמשצנות שם שהביא מ"ש הפרי תאר וכתב ג"כ דהרש"א גופא לא כ"כ, ושלפ"ז היכא דהישמעאלים גופייהו שוחטין כך אסורה צהנאה עיי"ש. וגם על מ"ש צפתחי צשובה שמה סק"ד מהרד"ז צח"א סי' קס"ב דצומנינו אין לחוש כלל לזה שאינם מקפידים עיי"ש, כתב צדרכ"ת שם ס"ק ס' דמ"מ כשהישמעאלי צעצמו שוחט אסור צהנאה עיי"ש.

וּבַפְּרָמ"ג שם העיר על הצבו"ש, דצאות י"א פסק דלכתחלה אין לשחוט ציודע שהעכו"ם מחשב צשחיטה לעכו"ם, ואיך כתב לקמן [צשמלה חדשה סעיף י"ז] לא"ל קיבל"א מדינא שרי עיי"ש. ואפשר לפמ"ש הלבוש בלשונו צסעיף ו' שאפשר שהישמעאל מחשב וכו' עיי"ש, דאינו צרור שהישמעאלי מחשב, ולזה שרי אפי' לכתחלה, ואינו דומה לאות י"א דהתם ציודע צודאי ודו"ק.

אמנם יל"ע צשיטת הרש"א הנ"ל, דציו"ד ריש סי' קכ"ד הביא הצי"י מהרש"א שסמכו הגאונים להחיר מגען של ישמעאלים צהנאה שהרי אינן עובדים כו"מ עיי"ש, והרי הרש"א גופיה צתשובה הנ"ל כתב דעובדים ע"ז. והיה אפשר לומר דמ"מ אינם עובדים צניסוך, אם כי קשה להעמיס זה צדברי הרש"א עיי"ש ודו"ק.

וְהַהֲבָרָח דאין כל דור שוה ואין כולם שוים, ומ"ש הפרי תאר שראה הישמעאלים שאינן עוע"ז, אפשר שהוא ראה כך צמקומו שפירשו אמונתם כך, אצל כיון שמסורה צידם לפרש כאות נפשם המכוערה, וכומר אחד יפרשנה כרצונו ע"ד ע"ז, גם לשיטת הפרי תאר אי אפשר להחליט דאין עוע"ז צכל הזמנים וצכל המקומות ודו"ק. וכיון שצומנינו אנו רואים צחוש שהישמעאלים מתחצרים לכל עוע"ז ואין ציניהם להנצרים ולא כלום, וצצכללס אינם מאמינים, לפענ"ד גם הפרי תאר יודה דדינס כשאר עוע"ז דזמנינו וכאשר רמוזו צפנים ודו"ק, [וע"ע לעיל צחלק או"ח סי' נ' אות צ'].

סימן מא

בענין ביעור בע"ז של ישראל

ב"ה, יוניאן סיטי, ערש"ק י' סיון תשמ"א

מכתבך קצלתי ומחמת רוב תשות כוחי לא יכולתי לפלפל בצריכות, ולכבוד התורה של בני הכולל אצוה צקצרה צמה שנתעוררו צבי מדרשא. צש"ס ע"ז דף נ"ג ע"ב, כתחלה של א"י דאמר רחמנא ואשריהם תשרפון צאש וכו' אלא מדפלחו ישראל לעגל וכו', והקשיטם ממ"ש התוס' צצמות ק"ד ע"א [צד"ה סנדל] דע"ז של ישראל צגניזה.

א) וְהַנְּדָה צדברי התוס' שם צצמות לל"ב מעיקרא מאי קצברי ולצסוף מאי קצברי צחירוש, וצמאי פליגי שני החירושים. וצישרש יעקב שם האריך ממ"ש התוס' צחולין פ"ח ע"ב, וכן צרש"א שם, דילפינן מעגל וטעון שריפה קודם, וצע"ז דף נ"ב ע"א [צתוד"ה מה מוצת] דגניזה פי' ציעור צלא הנאה כמו עגל שצחקוהו וזרוהו, ואח"כ כתבו דמעגל ליכא למילף וכו', ולדעת התוס' צחולין לק"מ מה שהקשו כאן עיי"ש בצריכות. וצתורת חיים שם צע"ז, דמדנקט לשון גניזה משמע דצגניזה גרידא סגי, ושכן נראה מהרמב"ם שכתב כיצד מאצד עבודת כוכבים שוחק חורה לרות וכו' ואח"כ כתב צעבודת כוכבים של ישראל שטעונה גניזה, אצל צטור וש"ע סי' קמ"ו כתבו סתמא כיצד מצער וכו' משמע דס"ל דאין חילוק צין של עכו"ם לשל ישראל וכו' עיי"ש.

וְהַדָּוָה צרמב"ם פ"ח מעכו"ם ה"ו, כיצד מאצד וכו' שוחק חורה לרות או שורף ומטיל לים המלח עיי"ש צכ"מ, וצמל"מ הביא דברי התוס' חולין הנ"ל, ושכן צ"ל לפי דעת הטור לגבי כיסוי הדם דמכסין צשחיקת כלי מתכות שצשרפו, ושצ"ע אמאי לא ציאר צהל' ע"ז דקודם שחיקה ישרפנה עיי"ש. וצהלכה ט' שם, עבודת כוכבים של ישראל וכו' וטעונה